

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

RAMONA
DOGARU

NU MAI CAUT
SUCCESUL

Libris
EDITORIAL
BRAȘOV, 2019

CUPRINS

ÎN LOC DE PREFAȚĂ.....	9
MAMA.....	21
A FOST ODATĂ INSULA ADA-KALEH.....	25
BĂTRÂNUL DIN TREN.....	30
OARE CÂȚI BĂRBAȚI AU IUBIT-O?	35
DACĂ AVEM NOROC, ÎL MAI ÎNTÂLNIM, MĂCAR DIN CÂND ÎN CÂND.....	37
AZI A MIROSIT A IARNĂ.....	40
REFRENUL COPILĂRIEI MELE.....	42
PIUA!	47
SOLDĂȚELUL DE CRĂCIUN	50
GHIOCII.....	53
CUM SĂ NE RECÂȘTIGĂM DREPTUL LA... ZBOR?	55
CE VĂZUSE EL ÎN EA? O DISTRAȚIE.....	58

VIAȚA CA UN CARNAVAL	63
DOMNIȘOARA	66
MICUL ROMÂN	69
BĂTRÂNUL VÂNZĂTOR DE CĂRȚI DIN CENTRUL VECHI	73
A FOST ODATĂ... ÎN MOLDOVA DE PESTE PRUT	76
PE DRUMUL SPRE GOLGOTA	84
DACĂ AR FI SĂ PĂSTREZ O SINGURĂ AMINTIRE DE PE VREMEA CÂND ERAM IUBIȚI... ..	88
NU S-AU MAI VĂZUT DE-ATUNCI.....	91
MAMĂ, CE SUNT „DECREȚEII”?	95
ÎN TOȚI ACEȘTI ANI, EA IUBISE PENTRU AMÂNDOI.....	100
HAIDEȚI, SĂ MAI CREDEM ÎN POVEȘTI!.....	103
UN MOTIV DE DIVORȚ NEOBIȘNUIT?	106
ATENA, O ADEVĂRATĂ CĂLĂTORIE ÎN TIMP.....	109
ASTA SĂ FIE IMAGINEA ROMÂNIEI?!	113
UN OM SIMPLU	118
ROCHIA ROZ-PUDRAT	123
UN MOD DE A TRĂI.....	126
DANSATORUL DE SALSA.....	128
NU MAI CAUT SUCCESUL.....	131
ARTISTUL.....	135
CE ÎNSEAMNĂ FAMILIE TRADIȚIONALĂ?	140

PRIMA ZI DE ȘCOALĂ	146
AȘA-I POVESTEA. AȘA ȚI-O CITEAM ȘI ȚIE.....	149
ERA PREA SCUMPĂ.....	154
CE E ACELA UN COPIL DIN FLORI?	157
MAI ÎNTÂI A PLÂNS, APOI A HOTĂRÂT SĂ SE SCHIMBE.....	164
FIUL DIN AFRICA	167
TU (CUM) SPUI... „TE IUBESC“?	171
NIMENI NU SE ÎNCUMETA SĂ I SE AȘEZE ALĂTURI.....	174
SĂ ÎMBĂTRÂNEȘTI E UN PRIVILEGIU	177
ȘI-A JURAT CĂ ATUNCI CÂND VA FI MARE NU VA MAI SUFERI DE FOAME.....	181
O FOTOGRAFIE MICĂ, ALB-NEGRU, PUȚIN ÎNGĂLBENITĂ DE VREME.....	185
ATUNCI CÂND NE-AM OPRIT SĂ MAI SĂRIM ÎN BĂLȚI.....	190

MAMA

Primul cuvânt, cel mai iubit din lume! În jurul vârstei de un an, toți copiii fac cea dintâi și cea mai frumoasă declarație de dragoste. Și, pentru că este de prisos să spună mai multe, probabil, cred ei, e de la sine înțeles că acest cuvânt adună în el toată iubirea de pe pământ. Și o oferă, cu simplitate și inocență, celei care le va călăuzi primii pași prin viață.

Abia ieșită din adolescență (pentru că părinții noștri se căsătoreau devreme) și fără lecții de „parenting”, ca în vremurile noastre, a învățat din mers să fie mamă. Nu știu dacă s-a întâmplat exact în momentul când a născut prima oară sau atunci când i-a oferit surorii mele, care abia împlinise un an, păpușa mult dorită.

Sora mea primise deja, pe lângă dragostea nemărginită a primului născut, și o mulțime de jucării. Însă, cu ochii în lacrimi și printre suspine, o cerea doar pe ea: păpușa-suvenir, primită de mama în dar de la tatăl meu atunci când se cunoscuseră. Era frumos așezată sus pe șifonier și privea de acolo, cu ochii ei sticloși și cu un aer de superioritate, întreaga scenă de familie, cu scâncete de

Respect pentru copil și povești date între generații. Așadar, sub îndrumarea bunicii, care i-a spus că o mamă trebuie să ofere copilului ei totul, a renunțat, mai întâi, la... prețiosul dar cu valoare sentimentală. Spre satisfacția bebelușului, care, cel puțin în ziua aceea, n-a mai plâns. A doua zi păpușa rămăsese fără ochi.

Și pentru că se crease un precedent, tare greu i-a fost mamei să o țină pe sora cea mare, de acum, departe de ochii vioi ai nou născutei sale surioare. Slavă Domnului că a reușit!

Atunci când am apărut și eu pe lume, câțiva ani mai târziu, am fost primită în familie cu toată dragostea. Căci nu știu cum se face, dar o mamă poate oferi atâta iubire, ca o fântână ce nu seacă niciodată.

Nu ne spuneam „te iubesc”, așa cum fac copiii din ziua de azi, căci nu știam că ceea ce simțim se poate exprima în cuvinte. Și nici acum nu cred.

Mama ne-a arătat mereu, mie și celor două surori, dragostea necondiționată, prin faptele și gesturile ei. Și a știut să ne încurajeze întotdeauna, fiind convinsă, probabil, ca toate mamele din lume, că asemenea copii doar ea are.

Îmi amintesc cum, chiar înainte de a împlini șapte ani, mi-a cumpărat cel mai frumos cadou. M-a întrebat într-o zi:

— Ți-ar plăcea să ai un pian? Iar eu i-am răspuns:

— Mamă, dar ai uitat? Eu am deja unul...

Și chiar aveam: unul de jucărie, mic și roșu, chinezesc, la care ea mă auzea adesea cântând. I-am răspuns scurt și sincer, pentru că nu aș fi vrut să o supun unor cheltuieli suplimentare, mai ales că aveam de gând să-i cer, din nou,

o păpușă. Îmi amintesc cum a râs și mi-a explicat că e vorba de un pian adevărat. Am acceptat pe loc, iar într-o săptămână am primit un frumos pian vienez, de concert.

În scurt timp m-a dus la școala de muzică din orașul meu, pentru a susține examenul de admitere la secția de pian. Îmi mai amintesc cum ne-am întâlnit după aceea cu o prietenă a ei.

— Și cum, i-ai luat pian fără să o testezi înainte?! A întrebat, intrigată, femeia. Iar mama a răspuns, senină:

— Sigur. Știam că o să ia examenul. E foarte talentată.

Atunci mi s-a părut cel mai natural lucru. Abia acum, însă, privind în urmă, înțeleg uimirea din întrebarea femeii. Dar și mândria din vocea mamei.

Așa cum era normal, mama mi-a călăuzit primii pași. Ce nu știam eu, atunci când eram mică, era că mama mă va mai învăța, peste ani, încă o dată, să merg. Și nu e doar un mod de a o spune. Căci sigur că o mamă e alături de copilul ei, indiferent de vârstă, atunci când se întâmplă ca acesta să cadă. La fel ca atunci când îi supraveghează primii pași de bebeluș.

Și s-a întâmplat să cad și eu. În toate felurile. Iar mama a fost lângă mine, să mă ajute să mă ridic. Exact la vârsta când credeam că tocmai eu îi voi fi sprijin. Și așa cum mă așeza la poză, când eram bebeluș, sprijinită într-o lopățică, să-mi țin echilibrul, a reușit să îmi redea echilibrul și acum. Cu ustensile ceva mai altfel decât o lopățică (pe care le-a cumpărat chiar ea, de la parterul clinicii), dar și cu aceleași vorbe blânde și încurajatoare.

Atunci când mă gândeam că nu mă voi mai ridica vreodată, ea era la fel de încrezătoare, ca în ziua în care mă înscrisese la examenul de pian.

Respect pentru Am crezut că o dezamăgisem. Că îi înșelasem așteptările mărețe pe care le avea de la mine. Și totuși, cât de mult mă înșelasem!

Pentru că începusem să-mi mai revin din căderea mea brutală ca dintr-un vis urât, mă plimbam, într-o zi frumoasă de vară, prin parcul din centrul orașului meu natal. Orașul cel mai drag, în care merg mereu când simt nevoia să mă reculeg.

Eram cu una dintre surorile mele, care mi-au fost la fel de aproape ca și mama. Și atunci am văzut-o. Stătea pe o bancă, împreună cu câteva prietene. Ne-a făcut semn cu mâna, să ne apropiem. Se putea lesne citi bucuria din privirea ei, când m-a prezentat unei doamne, pe care nu o mai întâlnisem niciodată.

— Uite, doar pe tine nu te cunoscuse prietena mea din America! Și apoi, întorcându-se spre femeie:

— Ea e fiica mea cea mică.

Eram stânjenită. Nu mă simțeam într-o formă tocmai bună ca să fiu prezentată cuiva. Și atunci am înțeles că, pentru mama, eu nu căzusem niciodată. Și nu aveam niciun motiv să cred că aș fi dezamăgit-o. Era la fel de mândră ca în dimineața aceea senină de vară târzie, când copilul ei obținuse primul succes din viață. Iar ea nu se mirase deloc...

A FOST ODATĂ INSULA ADA-KALEH...

Într-o zi, pe când aveam vreo șase ani, căutam prin scrinul bunicii „cutiuța cu bunătați”, acea cutie în care ea ținea tot felul de dulciuri, pe care noi, copiii din orașul de graniță, Turnu-Severin, le știam chiar pe numele lor sârbesc: *kikiriki* – arahide învelite în caramel, *eurocrem* – delicioasă cremă de ciocolată sau *balonka* – gumă de mestecat. La acea cutie se presupunea că nu aveam acces, întrucât bunica încerca să ne recompenseze chiar ea cu ceva dulce doar dacă eram cuminți. Iscoditori cum sunt copiii, verișorul meu și cu mine o descoperiserăm, așa că de multe ori nu mai așteptam bunăvoința bunicii.

În timp ce scotoceam prin sertare, am găsit însă o altă cutie. Era de tablă, colorată, cu o imagine ce înfățișa o femeie care purta șalvari, într-un peisaj exotic, încât m-a făcut să uit de intenția mea de a savura o ciocolată. Am tresărit când ușa s-a deschis brusc și bunica și-a făcut apariția în pragul ei, privindu-mă dojenitor. Văzând că țin în mână cutia cu turcoaica, privirea ei s-a preschimbat într-una nostalgică. A zâmbit și m-a întrebat:

— Îți place? E un cadou de la bunicul tău, de pe vremea când abia ne cunoscuserăm... Mi l-a luat de pe insula Ada-Kaleh. E o cutie de rahat turcesc, cum numai acolo se făcea...

— Ce insulă?! am întrebat eu. Apoi mi-am amintit că mai auzisem numele ăsta ciudat și înțelesesem că trebuia să fie undeva prin apropiere de orașul nostru.

— Și eu cum de n-am fost niciodată acolo?! Mi-ar plăcea atât de mult să merg pe o insulă! Exclam eu, imaginându-mi deja un petic de pământ cu vegetație luxuriantă, înconjurat de ape, exact ca în *Robinson Crusoe*.

Privirea bunicii se întristează:

— Uite, dacă-mi promiți că o să fii cuminte și n-o să-mi mai cauți prin sertare, azi o să-ți spun o poveste adevărată...

— Bunico, pot s-o deschid? o întreb eu, încercând să-mi țin promisiunea.

Și încă înainte de a primi răspunsul am deschis cutia de tablă colorată. Se pare că bunica își păstrase acolo... tinerețea. Fotografii vechi, alb-negru, cu ea și surorile ei îmbrăcate după moda anilor '30, cu codițe împletite, răsucite pe după urechi. Bunica tânără. Atât de tânără... Ce straniu! Apoi ea împreună cu bunicul. Tot tineri. Și câteva cărți poștale, pe care le schimbaseră între ei, pe vremea când încă nu erau căsătoriți. Ilustrate cu peisaje frumoase de prin țară. Și cu insula Ada-Kaleh.

— Unii ziceau că acolo era chiar un colț de rai, își începe bunica povestirea. Iar timpul parcă stătea-n loc... Pe bucata aia îngustă de pământ ce se ȳtea din Dunăre își duceau viața vreo șase sute de oameni. Majoritatea turci. Aveau chiar și geamie, cu minaret orientat spre Mecca.

întrerupeam eu, de fiecare dată când nu înțelegeam ceva. Iar ea îmi răspundea, cu răbdare.

Bunica îmi povestise că pe lume sunt mai multe religii, deși Dumnezeu e numai unul. Doar că oamenii îl numesc diferit.

— Pe insulă ajungeai cu barca, iar ei, locuitorii de acolo, erau tare bucuroși de musafiri. Aici pe la noi e mai cald ca în restul țării. Clima mediteraneană făcea deci ca pe micul petic oriental să crească o mulțime de măslini, leandri și smochini. Și trandafiri... Atât de mulți trandafiri, din care ei făceau dulceață sau parfum... mici suveniruri pentru turiștii care veneau în valuri pe acest tărâm de poveste. Insularii ar fi putut trăi ca-n paradis, mâncând doar fructe din pomi și pescuind. Ei însă aveau acolo chiar și fabrici: de țigarete, de rahat...

Ochii îi cad, cu nostalgie, pe cutia cu turcoaica pe care eu o ținam încă pe genunchi.

— Cum îți spuneam, cutia asta de rahat mi-a cumpărat-o bunicul tău. Îmi amintesc și acum ziua aia cu soare, când am vizitat bazarul și am băut cafea la nisip. Cetatea de pe insulă era minunată. Iar oamenii își construiseră case chiar pe zidurile ei. Era tare ciudat să vezi case cocoțate pe fortăreață... Turcii erau la fel de primitori cu oamenii de rând ca și cu regii. Știau că e un loc unic în lume. Și vechi, încă de pe vremea lui Herodot. Ba chiar, în interiorul geamiei se zice că se afla cel mai mare covor din Europa, care le fusese dăruit de către un sultan. Se mândreau că pe insulă poposise Carol al II-lea, dar și tânărul rege Mihai.

Respect pentru — Dar bunica — insist eu —, pe mine de ce nu m-ați dus niciodată în locul ăsta atât de frumos?!

— Mi-ar fi plăcut să-l vezi și tu... Dar, din păcate, insula nu mai există.

— De ce?! întreb, cu tristețe.

— S-a scufundat, îmi răspunde ea grav.

— Cum?! S-a scufundat cu tot cu oameni? Cu pomi, cu case, cu cetate?

— Nu, draga mea. Oamenii plecaseră deja de pe insulă. Chiar și cetatea, aș putea spune că a scăpat.

Am privit-o uimită. Și atunci a continuat să-mi explice.

— Știi barajul de la Porțile de Fier?

— Sigur! îi răspund eu, mândră. Ne-au dus acolo, cu grădinița. Tovarășa educatoare ne-a povestit cât e de important. De acolo avem electricitate.

— Ei bine, ăsta a fost prețul pe care a trebuit să-l plătim pentru construcția barajului: scufundarea insulei Ada-Kaleh.

Am simțit că-mi dau lacrimile. Ca atunci când bunica îmi citise legenda Meșterului Manole...

— Dar oamenii unde s-au dus?!

— Păi, mulți dintre ei au plecat în Turcia. Unii la Constanța. Iar alții au venit aici, la Severin. Nu știai că vecinii noștri turci au venit chiar de pe Ada-Kaleh?

Nu știam. Știam doar că sunt turci și era amuzant s-o aud pe fetița lor strigându-și tatăl „baba” (*tatã* – tr.).

— Bine, dar cetatea? De ce ziceai că a scăpat?!

— Să-ți spun de ce. Cu toții am fost cât se poate de triști când am aflat că insula o să dispară. Și atunci s-a încercat strămutarea ei pe insula Șimian. Care e tot pe

Dunăre, nu departe de aici. Oamenii au muncit mult, ba chiar au numerotat fiecare cărămidă a fortăreței, ca s-o reconstruiască în noul loc. Se dorea refacerea Ada-Kaleh-ului, întocmai cum fusese odinioară. Deși n-ar mai fi fost la fel... Oamenii, amintirile, smochinii, trandafirii, viața însăși... Tot ar fi fost ceva... Măcar ca atracție turistică. Altfel, insula asta, Șimian, e părăsită. Chiar dacă acum se înalță pe ea vechea cetate. Cine știe?! Poate o să se țină de cuvânt și o s-o refacă în întregime. O să te plimbi și tu atunci cu barca și poate o să primești o cutie cu delicatese turcești chiar mai frumoasă decât asta pe care ai văzut-o azi...

Zâmbește.

Insula, din păcate, nu s-a mai refăcut. Cetatea Ada-Kaleh, strămutată pe insula Șimian, păstrează în cărămizile ei vechi de sute de ani amintirea a ceea ce a fost odată: strașnică fortăreață, râvnită când de otomani, când de habsburgi. Dăduse chiar ea numele insulei, Ada-Kaleh însemnând „insula fortăreață”. Uitată odată la Congresul de pace de la Berlin, uitată acum de vreme și de lume...

Eu însă n-am uitat-o. Cum n-am uitat nici ziua când am găsit, întâmplător, cutia cu turcoaica în șalvari. Am adormit în seara aceea cu gândul la tărâmul de poveste de pe vremea când timpul parcă stătea în loc, la umbra smochinilor și în parfum de trandafiri...